

bijlage

Bijlage 1; overwegingen; meerjarige vergunning; voor-
en najaarsmosselzaadvisserijen

Bijlage nummer 18034015
Horend bij kenmerk DGAN-NB/18

Inhoud

1 ONDERWERP AANVRAAG	2
2 PROCEDURE	5
3 WETTELIJK KADER	5
3.1 Relevante artikelen Wet natuurbescherming	5
3.2 Bevoegdheid	5
3.3 Vergunningplicht	6
3.4 De beoordeling van projecten en andere handelingen	6
3.5 Beleid	6
4 INHOUDELIJKE BEOORDELING	6
4.1 Afbakening	6
4.2 Mogelijke effecten en mitigatie	7
4.3 Cumulatie	9
5 CONCLUSIE VERGUNNINGVERLENING	9

1 ONDERWERP AANVRAAG

De aanvraag heeft betrekking op de uitvoering van diverse voorjaar- en najaarsmosselzaadvisserijen (alsmede het daaraan voorafgaande 'zoeken') in het Natura 2000-gebied Waddenzee. Concreet gaat het om de voorgenomen (eventuele) voor- en najaarsmosselzaadvisserijen van 2018, 2019 en 2020.

De aangevraagde activiteiten kunnen effecten sorteren op de beschermde natuurwaarden het Natura 2000-gebied Waddenzee.

In aansluiting op de per 1 januari 2018 geëxpireerde vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 (hierna: Nb-wet), vraagt de Producentenorganisatie van de Nederlandse Mosselcultuur (hierna: de P.O.) hernieuwd voor de aankomende jaren aan.

De vergunning wordt aangevraagd voor de leden van de P.O. en voor mosselkwekers die geen lid van de P.O. zijn, maar wel de reglementen van de P.O. accepteren via het ondertekenen van een hierop betrekking hebbende verklaring. De lijst van leden en niet-leden waarvoor de vergunning wordt aangevraagd is als bijlage 3 bij de vergunningaanvraag gevoegd.

De vergunningaanvraag is (net als voorgaande jaren) ingediend nog voordat de halfjaarlijkse bestandsopnames (surveys) voorafgaande aan de individuele halfjaarlijkse visserijen zijn afgerond. Deze surveys kunnen namelijk pas kort voorafgaand aan die visserijen uitgevoerd worden (voor het meest actuele beeld). De opnames vinden half maart- half april respectievelijk half augustus-half september plaats; de beoogde visserijen zijn gepland in mei respectievelijk september/oktober, dus zeer kort na deze surveys.

In de aangeleverde Passende Beoordeling (hierna: PB) is hierop geanticipeerd door algemene voorwaarden te formuleren waaraan de voorgenomen visserijen moeten voldoen om te garanderen dat zij conform de vereisten van de Wet natuurbescherming (hierna: Wnb) zullen plaatsvinden.

Uitgaande van die uitgangspunten zoals vastgelegd in de onderhavige vergunning worden individuele visplannen opgesteld. Een dergelijk individueel Visplan wordt in aanvulling op de onderhavige vergunning door de P.O. ter goedkeuring aan het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (hierna: LNV) voorgelegd. Opvolgend kan de betreffende individuele visserij daadwerkelijk van start gaan.

De procedure rond het opstellen van het Visplan voor de afzonderlijke voorjaars- en najaarsvisserijen en implementatie daarvan in de raamvergunning kent daarmee het volgende verloop:

1. Per voorjaars- en najaarsvisserij wordt gevist volgens een Visplan dat is gebaseerd op de uitgangspunten zoals zij in de onderhavige vergunning zijn vastgelegd en is toegespitst op de specifiek aanwezige mosselbestanden bij betreffende visserij.

2. Het betreffende Visplan wordt door de P.O. na het afronden van de betreffende bestandsopname opgesteld. In het Visplan staat het gestelde visquotum alsmede de vislocaties- en tijden.
3. Het Visplan bevat daarnaast een berekening van de hoeveelheid mosselen die in het najaar op de mosselpercelen in de Waddenzee minimaal aanwezig moet zijn om te voldoen aan de voorwaarde dat het geheel van vissen, kweken en uiteindelijke afvoer van mosselen (VKA) niet leidt tot een minder groot bestand aan mosselen in de Waddenzee dan in een situatie waarin niet zou zijn gevestigd. Dit wordt berekend volgens de methodiek zoals verderop weergegeven.
4. Het individuele Visplan wordt toegestuurd aan het ministerie van LNV voor toetsing in de context van de reeds verleende meerjarenvergunning en de daarin opgenomen voorwaarden en afspraken. Wanneer akkoord bevonden wordt het Visplan onderdeel van de onderhavige meerjarenvergunning. De visserij kan dan van start gaan.
5. Na afronding van de individuele visserijen wordt de berekening onder (3), uitgaande van de behaalde vangstresultaten (hoeveelheid, grootte-sortering), geactualiseerd. Het resultaat van deze berekening wordt aan het ministerie van LNV toegestuurd als geactualiseerd onderdeel van het betreffende individuele Visplan.

Voor een uitgebreidere beschrijving van de voorgenomen activiteiten wordt kortheidshalve verwezen naar de nadere informatie daarover in de bij de aanvraag gevoegde PB.

MELDINGSSYSTEEM

Ten behoeve van een borging dat het voorgenoemde 'VKA-principe' ook in de vis- en kweekpraktijk daadwerkelijk gehanteerd wordt, is inzicht nodig in de afvoer van mosselen van kweekpercelen in de Waddenzee naar elders en de eventuele toevoer van mosselen naar de percelen uit de zogenoemde 'zuid-noord mosseltransporten' en vanuit mosselzaadinvalinstallaties (hierna: MZI's) in de Waddenzee. Daartoe geldt een meldingssysteem. Het systeem bevat – zo nodig – de mogelijkheid tot handhaving van het te garanderen minimale mosselbestand op percelen in de navolgende winter. Naast deze boekhoudkundige aanpak wordt, na het moment van vaststellen van de startwaarde na de voorjaarsvisserij, middels veldwaarnemingen door de eigen LNV-handhavingsschepen toegezien op het bestandsverloop van de mosselen.

Door zowel (werk)inzet van LNV- zijde (veldtoezicht en tweedelijnstoezicht op de registraties) als van de zijde van de P.O. en de betrokken vissers (melding, registratie) wordt recht gedaan aan het, in het Beleidsbesluit Schelpdiervisserij 2005-2020, uitgedragen stelsel van co-management.

Nader uitgewerkt kent het systeem de volgende stappen:

1. Te garanderen winterbestand op de kweekpercelen & starthoeveelheid

Uitgangspunt vormt de in het betreffende Visplan specifiek aangeduide hoeveelheid mosselen die in het najaar minimaal op de percelen aanwezig moet

zijn en blijven. Direct na de voorjaarsvisserij wordt daartoe de omvang van het mosselbestand op de Waddenzee-mosselpercelen bepaald. Deze starthoeveelheid vormt het ijkpunt in het monitoren van de veranderingen van dit perceelsbestand als gevolg van de transporten naar de veiling en Zeeuwse wateren (leidend tot een afname van het bestand) alsook 'zuid-noord mosseltransporten' en de oogst en toevoer van mosselzaad afkomstig van mosselzaadinvangsinstallaties (bronnen die weer leiden tot een toename van het perceelsbestand).

De voorgenoemde starthoeveelheid zal direct na beëindiging van de betreffende individuele voorjaarsmosselzaadvissers door LNV, in samenspraak met de LNV Waddenunit en bureau MarinX, vastgesteld worden en vanuit LNV (Team Natuurvergunningen) schriftelijk aan de P.O. gemeld worden.

2. Meldingssysteem

Via het in bijlage 4 bij dit besluit opgenomen meldingssysteem wordt vervolgens bijgehouden hoeveel mosselbestand en in welke samenstelling, van de percelen wordt aan- en afgevoerd.

Door elke individueel opgegeven verplaatste hoeveelheid af te trekken van c.q. op te tellen bij de gestelde starthoeveelheid zal borging van het te garanderen bestand en daarmee de maximaal af te voeren hoeveelheid aan mosselbestand vanaf de Waddenzee-mosselpercelen kunnen plaatsvinden.

Op het moment dat uit deze boekhoudkundige monitoring blijkt dat bij een voortgaande afvoer het gestelde minimum mosselbestand op de kweekpercelen in de Waddenzee zou kunnen worden onderschreden, doet LNV hiervan schriftelijk melding aan de P.O. en treedt zij in overleg hoe met de ontstane situatie om te gaan. Onderdeel daarvan kan zijn dat een herberekening van de monitoringsgegevens wordt gemaakt, waarin ook de natuurlijke groei van het mosselbestand wordt meegenomen (zie ook hieronder).

Wanneer de grens daadwerkelijk bereikt blijkt te zijn, kan het ministerie van LNV, als bevoegd gezag, de verdere afvoer beperken of stop zetten. Het is overigens de verwachting dat, gezien de voorgaande jaren, deze situatie zich niet zal voordoen.

3. Najaarsinventarisatie percelen als borging

Of de afgesproken hoeveelheid mosselen (in termen van het aantal Mkg. aan netto versgewicht) in het najaar ook werkelijk op de percelen in de Waddenzee aanwezig is, zal middels een kwantitatieve bemonstering op de percelen door de LNV Waddenunit in samenwerking met bureau MarinX en Wageningen Marine Research in dat najaar worden gevalideerd.

Het is daarbij van belang om deze perceelsbemonstering tijdig in het najaar, dus nog gaande het lopende leveringsseizoen, uit te voeren. En wel zodanig dat ruimte wordt gehouden om het afvoerregime waar noodzakelijk nog te kunnen bijstellen en daarmee de gemaakte afspraken te kunnen garanderen. De perceelsinventarisaties worden daarom uitgevoerd in het najaar, direct volgend op een eventuele najaarsvisserij.

Concluderend

De ervaring tot nu toe leert dat het boekhouden van alleen de afvoer van mosselen (zonder daarin de groei mee te nemen) reeds afdoende is om de bestandsgroottes in het najaar te kunnen garanderen. In het verlengde daarvan laten de bestandsopnamen op percelen in recente voorgaande jaren zien dat er steeds aanzienlijk méér mosselen liggen dan zonder verrekening voor de groei werd verwacht. De bestanden zijn daarbij ook steeds substantieel groter dan waar, uitgaande van eerdere genoemde VKA-berekeningen, aan moest worden voldaan. De gekozen systematiek heeft zich daarmee in de praktijk bewezen als een methodiek waarmee zekerheid bestaat dat de doelstellingen ten aanzien van het minimaal aanwezige mosselbestand op de percelen in de Waddenzee in het najaar ook daadwerkelijk worden gehaald.

2 PROCEDURE

Op 7 februari 2018 (uw kenmerk: 20180206/ARPH) ontving ik uw aanvraag. Per e-mail van 8 februari 2018 heb ik de ontvangst van uw aanvraag bevestigd.

3 WETTELIJK KADER

3.1 Relevante artikelen Wet natuurbescherming

In relatie tot het betrokken Natura 2000-gebied zijn in deze relevant de artikelen 2.7, lid 2, j^o 1.3, lid 5 van de Wet natuurbescherming (hierna: Wnb).

De exacte wetsteksten zijn te raadplegen op www.overheid.nl onder 'wet- en regelgeving'.

3.2 Bevoegdheid

De voorgenomen activiteit valt onder artikel 1.3, lid 1, onder f, 1°, van het Bnb, luidend: niet-handmatige schaal- en schelpdiervisserij, met inbegrip van het invangen van schelpdierenzaad en van schelpdiercultures en het uitzetten van schelpdieren.

Op basis van artikel 1.3, lid 5, van de Wnb en de artikelen 1.2 en 1.3 van het Bnb is de Minister van Minister van LNV bevoegd tot het verlenen van een vergunning als bedoeld in artikel 2.7, lid 2, van de Wnb.

Op grond van artikel 1.3, lid 5, van de Wnb, de artikelen 1.2 en 1.3 van het Bnb en het Besluit mandaat, volmacht en machtiging voor LNV 2017 (Staatscourant 15 november 2017, nr. 65924), in samenhang met het Besluit ondermandaat, volmacht en machtiging voor het directoraat-generaal voor Agro en Natuur van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit 2017 (Staatscourant 22 november 2017, nr. 67554), zijn de (plaatsvervangend) directeur van de directie Natuur en Biodiversiteit van het Ministerie van LNV, alsmede het MT-lid van de genoemde directie wiens werkterrein het betreft, namens de Minister van LNV gemachtigd inzake de besluitvorming over vergunningaanvragen op grond van artikel 2.7, lid 2, van de Wnb.

3.3 Vergunningplicht

De aangevraagde activiteiten kunnen mogelijk de kwaliteit doen verslechteren van of een significant verstorend effect hebben op de in hoofdstuk 4 genoemde relevante beschermde natuurwaarden.

3.4 De beoordeling van projecten en andere handelingen

3.4.1. Project met mogelijk significante gevolgen

De voorgenomen activiteiten vormen een project in de zin van artikel 2.7, lid 2 van de Wnb welke, afzonderlijk of in cumulatie met andere plannen of projecten kunnen leiden tot significante gevolgen (gevaar) voor de instandhoudingsdoelstellingen van het betreffende Natura-gebied. Het betreft (materiële) ingrepen in het natuurlijke milieu en de voorgenomen activiteiten zijn tezamen te beschouwen als één project omdat zij onlosmakelijk met elkaar zijn verbonden.

3.4.2. Passende beoordeling

Voor een project dat, afzonderlijk of in cumulatie kan leiden tot significante gevolgen voor de instandhoudingsdoelstellingen, kan alleen een vergunning verleend worden als een PB gemaakt is door de aanvrager, rekening houdend met instandhoudingsdoelstellingen van het gebied. De bij de aanvraag gevoegde PB biedt de grondslag voor de (nadere) vaststelling van de aard en omvang van de gevolgen (mede gelet op de eventuele cumulatie van gevolgen) en de wijze waarop in mitigatie is voorzien. In de PB zijn de effecten getoetst aan de instandhoudingsdoelstellingen uit het aanwijzingsbesluit van het Natura 2000 gebied Waddenzee. Een PB is niet vereist wanneer sprake is van een project dat direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied. Hiervan is in het onderhavige geval geen sprake. Een PB is evenmin vereist wanneer sprake is van de herhaling of voortzetting van een plan of project waarvoor al eerder een passende beoordeling is gemaakt en wanneer een nieuwe PB geen nieuwe inzichten kan opleveren. Ook dit is niet aan de orde: er is een noodzaak om, op basis van de meest actuele gegevens en (wetenschappelijk) inzichten, een PB uit te voeren.

De gevraagde vergunning kan slechts verleend worden, indien ik mij ervan heb kunnen verzekeren dat de natuurlijke kenmerken van het desbetreffende gebied niet aangetast zullen worden. In het onderstaande volgt mijn beoordeling van de effectenanalyse zoals neergelegd in de aangeleverde PB.

3.5 Beleid

De relevante passages uit het Beleidsbesluit Schelpdiervisserij 2005-2020 zijn in de PB weergegeven.

4 INHOUDELIJKE BEOORDELING

4.1 Afbakening

Gebied

De betreffende activiteiten vinden plaats in het Natura 2000-gebied Waddenzee.

Gevolgen

Ten behoeve van de beoordeling van de gevolgen is binnen de PB geïnventariseerd welke in redelijkheid denkbare typen gevolgen onderzocht moeten worden.

Natuurwaarden

De natuurwaarden die beïnvloed kunnen worden zijn:

- Habitattypen: H1110A
- Habitatrichtlijnsoorten: gewone en grijze zeehond, fint, zeeprrik
- Vogelrichtlijnsoorten: eidereend, toppereend, brilduiker, middelste zaagbek, aalscholver

De diverse beschermde waarden en de relevante instandhoudingsdoelstellingen van het betrokken Natura 2000-gebied staan vermeld op www.rijksoverheid.nl/Inv ('Onderwerpen' > 'Natuur en Biodiversiteit' > 'Natura 2000').

Conclusie afbakening

Ik ben van oordeel dat de afbakening van het gebied, de inschatting van mogelijke gevolgen en de selectie van relevante natuurwaarden welke door de aangevraagde activiteit beïnvloed zou kunnen worden, in de PB op een juiste wijze heeft plaatsgevonden.

4.2 Mogelijke effecten en mitigatie

4.2.1 Habitattypen

Ik onderschrijf de overwegingen van de eventuele gevolgen op het betreffende habitatype zoals neergelegd in de PB. Op die basis worden van de voorgenomen activiteiten geen nadelige effecten verwacht. Ik onderschrijf deze conclusie.

In de PB voor de najaarsvisserij van 2006 is uitgebreid ingegaan op de mogelijkheid dat de mosselzaadvisserij al dan niet leidt tot onomkeerbare effecten die zorgen voor blijvende schade aan de relevante natuurwaarden. Daarbij is uitgebreid aandacht besteed aan een hypothetisch negatief effect van de visserij op het herstelvermogen van sublitorale mosselbanken, met als conclusie dat bij de reeds lang gangbare wijze van mosselzaadvisserij in de Waddenzee het bestaan van een wezenlijk negatief effect van de visserij op de zaadval redelijkerwijs kan worden uitgesloten. Daarmee wordt tevens uitgesloten dat er sprake zou zijn van onomkeerbare effecten op de zaadval en daarmee op de mogelijkheden voor herstel van het mosselbestand na eventuele aanpassing van de visserijpraktijk.

Nadien zijn geen additionele onderzoeksresultaten gereedgekomen die tot een andere overweging en conclusie leiden.

Een significant negatief effect op deze instandhoudingsdoelstelling is uit te sluiten. Er is geen sprake van verslechtering van natuurlijk habitat in het betreffende Natura 2000-gebied.

4.2.2 *Habitatrichtlijnsoorten*

Voor de Habitatrichtlijnsoorten waarvoor de Waddenzee is aangemeld, zijnde de gewone en grijze zeehond, de zeeprink en de fint, wordt kortheidshalve verwezen naar wat daarover is gesteld in de PB voor de najaarsvisserij in 2006 (Van Stralen *et al.*, 2006b). Ik onderschrijf de juistheid van deze verwijzing.

Een significant negatief effect op deze instandhoudingsdoelstellingen is uit te sluiten. Er is geen sprake van verslechtering van het leefgebied in het betreffende Natura 2000-gebied en ook geen verstoring van de relevante habitatsoorten.

4.2.3 *Vogelrichtlijnsoorten*

In de PB wordt ten aanzien van de relevante vogelsoorten (brilduiker, middelste zaagbek, aalscholver, topper- en eidereend) gesteld dat een wezenlijke verstoring door de mosselzaadvisserijen op de relevante vogelsoorten op voorhand onwaarschijnlijk is en geheel kan worden uitgesloten door bij de betreffende activiteiten verstoring van rustende groepen vogels tot een minimum te beperken. In dat verband merk ik op dat een dergelijk vermijdend gedrag vanuit de vissers al als algemeen geldende verplichting rechtstreeks uit de Wet natuurbescherming voortvloeit (artikel 1.11 van de Wnb). Ik zal derhalve geen specifiek voorschrift op dat vlak aan de vergunning hieraan verbinden.

De eventuele invloed die de mosselzaadvisserij heeft op de relevante vogelsoorten loopt via het effect dat de visserij, kweek en afvoer (VKA) heeft op het mosselbestand als voedselbron en de daaraan geassocieerde soorten die eveneens als voedsel kunnen dienen voor deze vogels. Voor eidereenden is in de aangeleverde PB een eenduidige kwantitatieve voorwaarde geformuleerd waaraan de VKA dient te voldoen, teneinde aantasting van de van nature aanwezige voedselvoorraad van deze beschermde vogels te voorkomen. De voorwaarde is geformuleerd in termen van de hoeveelheid mosselen die in het najaar minimaal op de kweekpercelen in de Waddenzee aanwezig moet zijn en daar in de daaropvolgende winter moet blijven liggen. Indien de beoogde visserij hieraan voldoet, is er geen aantasting van de populatie eidereenden (in termen van hun voedselsituatie) als wezenlijk kenmerk van het beschermd gebied.

Voor de overige relevante vogels, te weten toppereend, brilduiker, middelste zaagbek en aalscholver, kunnen negatieve effecten van de voorjaarsvisserij op hun voedselsituatie met een grote mate van zekerheid op voorhand worden uitgesloten.

In de PB wordt gesteld dat, met het perspectief dat de mosselzaadvisserijen steeds verder worden afgebouwd, eventuele effecten op het voedselaanbod voor vogels (als ook op de instandhoudingsdoelstellingen van het habitatype H1110-A overigens), waarvan het optreden dus onwaarschijnlijk is, in de toekomst nog verder op voorhand gemitigeerd worden.

In dat verband merk ik, voor de volledigheid, op dat een toekomstige verdere afbouw van deze visserijen geen aspect is welke ik nu reeds meeweeg in mijn onderhavige besluitvorming. Ik ben, uitgaande van de huidige aangevraagde omvang van de betreffende activiteiten, van mening dat de beoogde omvang van de getoetste voor- en najaarsmosselzaadvissers, in algemene zin en met de ingebouwde zekerheden, door mij toelaatbaar geacht kunnen worden vanuit de in de PB vervatte effectanalyses.

Een significant negatief effect op de instandhoudingsdoelstellingen is in mijn visie dan ook uit te sluiten. Er is geen sprake van verslechtering van leefgebieden van de relevante habitat- en vogelsoorten in het betreffende Natura 2000-gebied en ook geen verstoring van de relevante in bovenstaande benoemde beschermde soorten.

4.2.4 Stikstofdepositie

In deze verwijs ik naar de op dit punt in de PB opgenomen overwegingen. Ik onderschrijf de juistheid daarvan.

4.3 Cumulatie

Bij vergunningverlening voor een project dient een beoordeling plaats te vinden van de cumulatieve gevolgen indien het project, afzonderlijk of in combinatie met andere projecten of handelingen, significante gevolgen kunnen hebben voor het desbetreffende Natura 2000-gebied. Een vergunning kan alleen verleend worden als het project afzonderlijk of in combinatie met andere projecten geen significante gevolgen heeft.

Ik heb hiervoor reeds geconcludeerd dat de uitvoering van de voorgenomen visserijen zelfstandig beschouwd, niet kan leiden tot een verslechtering van de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten in het betreffende Natura 2000-gebied of een significant verstoring effect kunnen hebben op de soorten waarvoor het betreffende gebied is aangewezen.

Ik onderschrijf de analyses zoals vervat in de PB en concludeer dat in de aangeleverde PB een volledige en juiste cumulatie-toetsing is uitgevoerd.

5 CONCLUSIE VERGUNNINGVERLENING

Met de door u uitgevoerde PB als bedoeld in artikel 2.8, lid 1, van de Wnb en de daarbij behorende onderliggende onderzoeksrapportages en overige documenten, is de zekerheid verkregen dat met het uitvoeren van de aangevraagde activiteiten, rekening houdend met de relevante instandhoudingsdoelstellingen en met inachtneming van de in de vergunning opgenomen voorschriften geen aantasting zal optreden van de natuurlijke kenmerken van het Natura 2000-gebied Waddenzee.

Op grond van het bovenstaande ben ik van mening dat de gevraagde vergunning, onder de opgenomen voorschriften en beperkingen en nadere uitvoeringscondities, kan worden verleend.